

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Algemene Rekenkamer
Lange Voorhout 8
2514 ED Den Haag

Secretaris-Generaal
Directie Financieel-
Economische Zaken
Kaderstelling, Control en
Evaluatie

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
Postbus 90801
2509 LV Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Datum 24 april 2026
Betreft Bestuurlijke reactie op het Verantwoordingsonderzoek 2025

Onze referentie
2026-0000125953

Geachte heren Duisenberg en Smolenaars,

Op 14 april jl. heeft u mij het conceptrapport van het Verantwoordingsonderzoek 2025 toegezonden met het verzoek hierop te reageren. Met belangstelling heb ik kennisgenomen van dit rapport. Ik ben verheugd over uw positieve algemene oordeel. In deze brief ga ik, mede namens de Minister van Werk en Participatie, in op de door u gesignaleerde onvolkomenheden, aanbevelingen en enkele conclusies uit het rapport. Ik ga als eerste in op de bedrijfsvoering van SZW en de twee onvolkomenheden die u daarbij heeft geconstateerd. Vervolgens ga ik in op het beleidsonderzoek arbeidsuitbuiting en de overige onderwerpen.

Bedrijfsvoering

Onvolkomenheid sturing en toezicht op rechtmatigheid uitkeringen

Voor 2025 constateert u een nieuwe onvolkomenheid, namelijk in het toezicht op de rechtmatigheid van de uitgaven van sociale uitkeringen. Ik onderschrijf het belang van goed toezicht op de zbo's. Er zijn inmiddels, mede naar aanleiding van uw WIA-onderzoek uit december 2025, verbeteracties aangekondigd en in gang gezet in relatie tot de versterking van sturing, verantwoording en toezicht op de zbo's. De uitkomsten van deze acties worden opgenomen in de herijking van de samenwerkingsvisie tussen SZW, UWV en de SVB. Om het toezicht door SZW inhoudelijk te verbeteren en te versterken zijn de volgende acties in gang gezet: het verstevigen en bundelen van het toezicht binnen SZW, een intensivering van het contact met de auditdiensten van UWV en de SVB, een intensievere risicodialoog en een verbetering van de gesprekscyclus. Ook de aanvullende maatregelen, zoals aangekondigd in de brief aan de Tweede Kamer van 7 april 2026¹, gericht op verbetering van (het toezicht op) UWV als organisatie, dragen hieraan bij. De uitkomsten van de evaluatie van de SUWI wet- en regelgeving zullen in 2026 verschijnen en worden meegenomen in de herijking van het toezichtbeleid.

Naast de hierboven genoemde verbeteracties werkt SZW samen met UWV en de SVB aan een meer betekenisvolle invulling van het rechtmatigheidsbegrip. Het streven is om vanaf verantwoordingsjaar 2027 met deze nieuwe invulling van het rechtmatigheidsbegrip te gaan werken. Tevens wordt samen met UWV gewerkt aan de inrichting van structurele verantwoording over de kwaliteit van de uitvoering op basis van reguliere kwaliteitsmetingen per regeling.

---

¹ Kamerstukken II, 2025-2026, 26448, nr. 887

Daarmee verkrijgen SZW en UWV periodiek een actueel beeld van de juistheid van uitkeringen, en bijvoorbeeld ook de effectiviteit van maatregelen om fouten te voorkomen. Ik zal de Algemene Rekenkamer op de hoogte houden van de voortgang op de verbeteracties en blijf hierover graag in gesprek.

Onvolkomenheid RCN-unit

In het Verantwoordingsonderzoek geeft u aan dat het financieel beheer van de RCN-unit SZW te Caribisch Nederland in 2025 verbeterd is, al is de verbetering nog niet bestendig genoeg om de onvolkomenheid op te heffen. Ik deel dit oordeel, tegelijkertijd ben ik blij met de verbeteringen die zijn gerealiseerd. Het verdere verbetertraject omvat maatregelen voor de korte termijn en de (middel)lange termijn. Doel is de tijdige en rechtmatige verstrekking van de uitkeringen aan mensen op Caribisch Nederland te borgen, waardoor een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan de sociale zekerheid. Zoals u aangeeft is in 2025 een goede basis gelegd voor het financieel beheer en de verantwoording. In 2026 continueer ik dan ook de extra genomen organisatorische maatregelen. Streven is in 2026 de eerstelijnscontrole dusdanig verstevigd te hebben, dat het controlteam van de unit zich kan richten op de tweedelijnscontrole, op basis van het interne controleplan. Dit wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de eigen bevindingen en die van de ADR.

Voor het moderniseren van het ICT-landschap van de RCN-unit is in 2025 een programmaorganisatie opgezet en is alle vereiste documentatie opgesteld. In 2026 wordt de bouw van het applicatielandschap aanbesteed en in het najaar gestart. De voorlopige planning is dat in 2028, het nieuwe applicatielandschap volledig in gebruik is genomen. Daarna kunnen de arbeidsintensieve organisatorische maatregelen afgebouwd worden. Net zoals bij de onvolkomenheid sturing en toezicht blijf ik graag in gesprek met de Algemene Rekenkamer over dit dossier.

Uitvoeringstoetsen

Ter afsluiting van het deel over de bedrijfsvoering ga ik in op uw conclusie over uitvoeringstoetsen. Ik zal er zorg voor dragen dat SZW uw advies oppakt om de regie op interdepartementale samenwerking te versterken en scherper in beeld te krijgen hoe de verantwoordelijkheden tussen ministeries zijn verdeeld.

Beleidsonderzoek arbeidsuitbuiting

In het Verantwoordingsonderzoek heeft u onderzoek gedaan naar het beleid dat SZW voert en wat de Arbeidsinspectie doet om arbeidsuitbuiting te bestrijden. Specifiek kijkend naar de opvolging van twee aanbevelingen uit eerder onderzoek uit 2021 concludeert u dat er sprake is van een gemengd beeld. U herhaalt daarom ook deze twee eerdere aanbevelingen in het Verantwoordingsonderzoek. Ik zal hieronder gezamenlijk ingaan op beide aanbevelingen.

De twee aanbevelingen die u doet zijn het verbeteren van de positie en bescherming van slachtoffers van arbeidsuitbuiting en om slachtoffers beter in beeld te krijgen. Slachtoffers van arbeidsuitbuiting verdienen uiteraard in de volle breedte ondersteuning.

Het wetsvoorstel modernisering en uitbreiding strafbaarstelling mensenhandel ligt momenteel ter behandeling in de Eerste Kamer². Dit wetsvoorstel verruimt de mogelijkheden voor strafrechtelijk optreden bij misstanden in de arbeidssfeer. Hierdoor kunnen daders sneller worden vervolgd en kan een grotere groep kwetsbare personen beter worden beschermd. Parallel aan het opstellen van deze wet is ook aandacht geweest voor het meer beschermen van slachtoffers. Zo zijn noodbedden structureel onderdeel van de Categoriele Opvang Slachtoffers Mensenhandel (COSM) geworden en worden deze bedden steeds beter benut. Daarnaast werkt het landelijk coördinatiecentrum tegen mensenhandel (CoMensha) aan een centraal informatiepunt, waar slachtoffers, professionals en burgers terecht kunnen voor informatie en doorverwijzing naar passende hulp en opvang.

De rol van de Arbeidsinspectie bij de hulp voor slachtoffers is logischerwijs beperkt. De inspectie is een toezichthouder en opsporingsdienst, die niet primair gericht is op hulpverlening. De Arbeidsinspectie en ik steunen uitdrukkelijk het Actieplan Samen tegen Mensenhandel, waarin wordt verkend of het vaststellen van slachtofferschap losgekoppeld kan worden van het strafrechtelijk onderzoek. Zo'n ont koppeling is in het voordeel van de aandacht voor slachtoffers. Daarnaast constateert u een afname van het aantal meldingen met indicatie ernstige benadeling. Ik wil erop wijzen dat juist ook sprake is van een aanzienlijke stijging van het aantal meldingen van 33,8% op het gebied van eerlijk werk in 2025 ten opzichte van 2022. Ook ligt het aantal vastgestelde boetebeschikkingen en het totale boetebedrag voor ernstige benadeling de afgelopen jaren op een hoger niveau dan in de vorige onderzoeksperiode. Verder kan ik melden dat de Arbeidsinspectie op operationeel niveau reeds samenwerkt met partners, die hulp en bescherming kunnen bieden, om slachtoffers van arbeidsuitbuiting uit hun benarde situatie te halen. Ik zal nader bezien of aanvullende afspraken nodig zijn om verdere samenwerking met partners te verbeteren.

Beleidsresultaten van aanpak arbeidsuitbuiting, de MDIEU-regeling en het Tijdelijk Noodfonds Energie (TNE)

In het Verantwoordingsonderzoek heeft u onderzoek gedaan naar de publicatie van beleidsresultaten door SZW voor drie beleidsterreinen. U geeft aan dat het niet altijd duidelijk is of SZW de gewenste maatschappelijke effecten bereikt. Ik onderschrijf dat inzicht verkrijgen in de effecten van beleid belangrijk is, maar tegelijkertijd constateer ik dat dit complex is. SZW werkt doorlopend aan het zo inzichtelijk mogelijk maken van de effecten van beleid, bijvoorbeeld via de Strategische Evaluatie Agenda (SEA). Hieronder ga ik nog kort in op de drie onderzochte beleidsterreinen.

Bij de aanpak arbeidsuitbuiting geeft u aan dat het onduidelijk blijft welke instrumenten de Arbeidsinspectie inzet en wat het effect is hiervan. Naast de doelen en indicatoren van de begroting en jaarverslagen, rapporteert de Arbeidsinspectie ook apart over resultaten en effecten van verschillende programma's.

---

² [Wet modernisering en uitbreiding strafbaarstelling mensenhandel \(36.547\) - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)

De resultaten van het programma Arbeidsuitbuiting en Ernstige Benadeling worden begin 2027 verwacht. Hierin wordt aandacht besteed aan de ingezette instrumenten en de effecten hiervan.

Datum
24 april 2026

Bij de MDIEU-regeling geeft u aan dat er niet genoeg informatie beschikbaar is over het effect en de resultaten van de regeling. Momenteel wordt er gewerkt aan een eindevaluatie over de gehele looptijd van de regeling. Met deze eindevaluatie, die medio 2026 wordt gepubliceerd, geeft SZW meer inzicht in de maatschappelijke effecten van de subsidieregeling.

Onze referentie
2026-0000125953

Bij het TNE geeft u aan dat het onduidelijk blijft of de meest kwetsbare huishoudens geholpen zijn met het beleid. Een belangrijke kanttekening is dat het beleidsdoel was om de bredere doelgroep energiearme huishoudens te helpen. Daarbij is niet expliciet gefocust op de meest kwetsbaren binnen deze groep. Elke tegemoetkoming uit het fonds heeft dus bijgedragen aan het door SZW gestelde beleidsdoel.

Terugblik op eerdere Rekenkameronderzoeken

In het Verantwoordingsonderzoek blikt u terug op eerdere Rekenkameronderzoeken. Ik reageer kort op elk onderzoek dat aan bod is gekomen.

Toezicht op arbeidsomstandigheden in de asbestsector (2023)

U bent positief over de manier waarop wij opvolging en uitvoering hebben gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport 'Focus op onveilige arbeidsomstandigheden' uit 2023. Daarmee ben ik verheugd.

WIA-onderzoek (2025) en Grip op menselijke maat (2024)

U bent positief over de maatregelen die SZW heeft genomen om negatieve onbedoelde gevolgen voor uitkeringsgerechtigden te verbeteren. U constateert echter ook dat SZW nog niet genoeg gedaan heeft om alle problemen bij de WIA op te lossen en onbedoelde negatieve gevolgen voor uitkeringsgerechtigden te voorkomen. SZW en UWV zijn hard aan het werk om de uitvoering van de WIA te verbeteren, zodat mensen krijgen waar ze recht op hebben. Ik neem zowel korte als lange termijn maatregelen om de WIA eenvoudiger, uitvoerbaarder en begrijpelijker voor burgers te maken. Bij de maatregelen die ik neem is de menselijke maat een belangrijk uitgangspunt.

Rijksincassovisie (2023)

U maakt zich zorgen over het vervallen van het structurele budget vanaf 2029. Ik begrijp uw zorgen op dit gebied, omdat de voortzetting van een integraal schuldenoverzicht daarmee stopt. Uiteraard blijf ik me samen met andere betrokken bewindspersonen inzetten voor het verbeteren van de publieke dienstverlening door zoveel mogelijk als één overheid te werken. Ook blijft het kabinet aandacht houden voor deze doelgroep. Zo heeft het kabinet in het coalitieakkoord extra middelen beschikbaar voor een effectieve aanpak van armoede en problematische schulden (structureel € 150 mln.). Op dit moment is het kabinet bezig met de invulling hiervan.

Ik wil u ten slotte, namens het ministerie van SZW, bedanken voor de prettige samenwerking het afgelopen jaar.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

J.A. Vijlbrief

Secretaris-Generaal
Directie Financieel-
Economische Zaken
Kaderstelling, Control en
Evaluatie

Datum
24 april 2026

Onze referentie
2026-0000125953